

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. De gratia humana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

§. III.

Gratia DEI parit angelicam, & humanam.

Invenit Joseph gratiam coram Domino suo. Gen. 39. 4. Nihil tam difficile, quam potentibus placere, & non displicere DEO. Illa tamen DEI remuneratio esse solet; ut, quos ipse amat, hominibus etiam gratos reddat; quod inter prodigia maximum. Alvarez Joseph. illustr. illustr. 88.

Percutiam Ægyptum in cunctis mirabilibus meis. Ex. 3. 20. addit v. 21. **dabo gratiam populo huic coram Ægyptiis.** Pro miraculorum suorum coronide hoc addit. Ut verò & DEO placeas & hominibus, duo servanda. I. Ut nunquam, pro estimatione hominum obtinenda, contra conscientiam, rationisque, normas, aliquid opereris. II. Ut non semper efficias, quod, etiam salvam conscientiam, efficere poteris. Possunt enim multa sine crimine agi; quæ tamen ex circumstantiis injucunda sunt, & non opportunè venient. Idem ibid.

Puer autem Samuel proficiebat, atq; crescebat; & placebat tam Domino quam hominibus. 1. Reg. 2. 26. Mirus ordo, quòd DEO prius, tum hominibus, placuerit. Mirum fœdus, quòd simul, & DEO placuerit, & hominibus. Nec rusticam probo sanctitatem, quæ hominibus amarescit; & urbanitatem improbo, quæ, ut hominibus blandiatur, DEUM negligit. Oliva l. 10. Strom. hic.

Tobias quoniam memor fuit Domini in toto corde suo, dedit illi DEUS gratiam in conspectu Salmanazar regis. Tob. 1. 13. dilectus DEO, & hominibus. Eccl. 45. 1.

Daniel in Persia succedentibus diversis quatuor regibus felicissimè servivit, à singulis honore maximò affectus. Drexelius in Tobia c. 3. §. 1.

Proficiebat gratia apud DEUM, & homines. Luc. 2. 52. Prius apud DEUM, deinde apud homines. Docet, qui optatum ex suis operibus fructum capit, ei per hæc ante omnia quærendam gratiam DEI, gratiamque hominum tum ultro obventuram. Didacus Niss. D. 1. Epiph.

Habentes gratiam ad omnem plebem. Act. 2. 43. **Gratia magna erat in omnibus illis.** Act. 4. 33. Si quispiam servus sit; apud DEUM potius, quam apud herum suum, gratiam invenire nitatur. Si mulier, posthabito virò, Salvatoris nostri gratiam quærat; si dux exercitus supernam potius, quam regis, aut principis, sibi benevolentiam efflagitet: hoc pacto hominum sibi quoque amorem conciliabit. S. Chryso. in ep. 1. Cor. 1. hom. 1.

Horologium solare. Lem. **Aspice, & aspiciat.** q. d. Si tu, ô Sol, me aspicias, aspiciat ab omnibus. Sic, si DEUS nos aspiciat, aspiciamur, & honoramur ab hominibus. **Oculus DEI respexit illum in bono.** Eccl. 11. 13. Cornelius in Eccl. hic.

Polyanth. Sacr. Tom. I.

§. IV.

Gratiam divinam solet excludere humana.

Studuit astutus Elau Gen. 27. se confirmare in adepta gratia patris; blandiens maximè per ea obsequia, quibus bonus senex caperetur. Sed DEUS eum repulit: quia in hominum gratia spem ponens, de bona vita, & justis operibus, sollicitus non erat. S. Chryso. hom. 9. in Matth. vitia voluntatis vicerunt privilegia naturæ. Et quia pravis moribus erat, nihil ex his omnibus adjutus est. Sed & juxta naturæ ordinem prior, & de voluntate patris securior; quia displicebat DEO, omnia, quæ jam tenere videbatur, amisit. Oliva t. 3. conc. 16.

Recordatus quoque Dominus Rachelis. Gen. 30. 22. Humanis displicens oculis jus aliquod acquirit placendi divinis. Jacobi oculos in adolescentia sua inescarat Rachel; imò omnium animos irretiverat forma; & tamen in memoriam DEI tunc non dicitur venisse. Tunc ejus recordatur, cum primùm adolescentiæ flore abeunte, & formâ, & Lia sorori in contemptu est, & forsam omnibus in oblivione. Mortalibus oculis non fidat, qui divinos sibi propitios cupit. Alvarez. Joseph. illustr. 2. morali.

Venise, & sub umbra mea requiescite &c. Judic. 9. 15. Contra rationem sibi cupiunt umbram, & inveniunt dignissimè flammam. Naxera hic in Judic. 23. §. 26.

Memento, quia ventus est vita mea. nec aspiciat me visus hominis. Job. 7. 7. 8. Dum sui memorem DEUM cupit, ait, non aspiciat me visus hominis. Innuere videtur; non bene convenire divinam gratiam cum humana. Alvarez. illustr. 2. mor.

Si tu es Christus, salvum fac te ipsum, & nos. Luc. 23. 39. Godfridus Card. de S. Latrone: in passione nostri Salvatoris latro ille, qui in sinistris positus fuerat; & adolabatur Judæis, & convitiabatur Christo. Sed neque DEI gratiam invenit, neque hominum, quibus assentabatur. Secus alteri latroni evenit. Didacus Niss. D. 1. Epiph.

Nobis non licet interficere quemquam. Joan. 18. 31. Sed planè suò frustrati consilio; & Cæsaris amicitiam, & Romanorum gratiam perdidit. Mendoza in 1. Reg. 5. v. 9.

§. V.

De gratia humana.

Accidit, ut peccarent duo Eunuchi. Gen. 40. 1. Judæi dicunt; peccatum pincernæ in eo fuisse, quòd musca inventa fuerit in poculo Pharaonis; pistoris verò, quòd pilus in pane. Oleaster; hoc communiter servis principum evenire solet; ut propter facilem causam in carcerem detrudantur; & unâ horâ perdant, quod totâ vitâ meruerunt. Varia, & injusta, res est principis animus; ut qui pro re minima hominem evehat, & pro nihilo deprimat. Alvarez illustr. 122.

Mmm m

Anima

Anima Jonathæ conglutinata est anima David. 1. Reg. 18. 1. S. Gregorius Thaumaturgus. in Orig. conglutinata est non anima David animæ Jonathæ; sed contrâ: nec enim pars potior, cum sibi per seipsam sufficiat, deteriori se agglutinari cuperet. Equidem tunc David à Saule petitus, summè indigebat auxilio, simulque videbat Jonatham sibi affectum. An ideo adhæsit filio principis, illiusque pedibus se alligavit? absit. David Deo nitens, sic principis utebatur favore, quasi illius minimè indigeret. Bæza 1. 2. l. 6. c. 6. §. 2.

Invenit gratiam apud Absolonem Achitophel; hæc illi suspendium attulit. 2. Reg. 17. 23.

Imposuit Abre sua ascoperam vim, & vas olei. Judith 10. 5. Sic defert cibos suos; ut non indigeat quidquam de principum mensis sumere. Addit præterea: *DEUM colo etiam nunc apud se.* c. 11. 14. q. d. non principis gratia, non favor, à DEO meo me alienabunt. Bæza ibid.

Invenit Aman gratiam apud regem Assuerum. Hæc illi gratia crucem peperit. Esth. 3. c. 7. 10.

Præparavit Dominus pisces grandem, ut deglutiret Jonam. Jon. 2. 1. Ad quid manus DEI præparavit pisces? ut pro morte præberet habitaculum: ut qui in mari iratum fenserat DEUM, in morte propitium sentiret. E contra hoc proprium gratiæ, & favoris humani, quod noceant, dum favent. Sic de pulcherrima Tyri navi Ezechiel 27. 26. lamentatur: *ventus auster contrivit se in corde maris.* Non sævus aquilo; sed lenis, & suavis, auster contrivit tantam navim. Bæza 1. 6. c. 7. §. 30.

Rogabat illum quidam de Phariseis, ut manducaret cum illo. Luc. 7. 36. Non illos unquam rogabat de potentioribus, ut se invitarent; adest mensis principum, sed enixe

rogatus: quasi ipse nihil eorum egeat; sed suam operam illis egentibus præstiturus. Indigne libertus Christi principum favoribus intrat. Bæza 1. 6. c. 6. §. 2.

Hæc cum dixisset, insufflavit. Joan. 20. 22. O quam potentes sunt DEI flatus! pauperes piscatores Dominus unò flamine, gratiæ, & benedictionis vasa effecit; nec qualia vitriarius in officina statu sua fragilia. Flatus etiam regum, & principum Mundi, potentes sunt; sed non ut gratiæ, imò iniquitatis, & superbiæ, vasa confringant. Hinc videbis eos, qui à magnatibus foventur, & amantur, tam inflatos; ut eos vix orbis capiat. Diez. D. in alb.

Nubes sine aquâ, quæ à ventis circumferuntur. Judæ. v. 12. Nubes fit ex vapore, à terra, caloris virtute, excitatò; quæ ita in aere extenditur, ut cœlum contegat, & vix aliud præter eam videatur. Sed nunquam in eodem loco permanet; & huc, illuc, à ventis circumfertur; & tandem paulatim consumitur. En Symbolum humanorum dignitatum. Videre enim est aliquos, è terræ pulvere humani favoris, vi ad tantam dignitatem evectos, ut cœtera omnia occultare, & obscurare videantur; sed nunquam in eodem statu quiescunt: jam invidia, odii, inimicitias, & aliis molestiis, agitati inquieti vagantur: & tandem ad terram, ex qua excitati sunt, miseri revertuntur. Diez. Conc. 3. de Incarn. D.

Amicus Mundi est amicus proditoris; & ejus osculum est fraudulentum. *Quemcumque osculatus fuerit.* Matth. 26. 48. Sic facit Mundus illi, quem amare se simulat; sicut fecit Joab Amalæ, quem quasi osculans occidit. 2. Reg. 20. 10. S. Thomas Aqu. opusc. 38. cap. 11.

O sæculum nequam! quod solus tuos sic soles beare amicos; ut DEI facias inimicos! &c. S. Bernardus ep. 107.

TITULUS VI. GRATITUDO Erga DEUM.

§. I.

Symbola.

Formavit Dominus DEUS hominem de limo terræ. Gen. 2. 7. Quomodo DEUS, volens eum constituere principem terræ, illi non format corpus ex subtili aëre; quò se vestiunt Angeli, cum descendunt è cœlo? cur non ex puro auro, educto ex fodinis? aut ex lucidissimo marmore; aut ex ipsa firmamenti stellati luminosa materiâ? Delectus materiæ tam impari dignitati hominis à DEO constitutus est, ut in hominem infunderet accuratissimum studium grati animi. Aer jucundus; sed sterilis: lucet aurum; sed fecundum non est: gemmæ fulgent; sed expolienti nihil producant: cœlum, & stellæ, nullum fructum reddunt. Una terra pauca

grana spargenti, plures spicas restituit: pro unica glande vilissima procreat quercû robustissimam. S. Ambrosius de obitu fratris: id, quod acceperint agri, velut crescentibus usuris, multiplicatum, cumulatamque, restituant. *Olive t. 3. conc. 5.* Cur non potius de aere, vel aqua; sed de terra? ut ex principio gratitudinem suam disceret homo: terra acceptum semen in genere suo iterum reddit. Sylveira in Matth. 3. q. 37.

Reversa est ad eum in arcam. Gen. 8. 9. Sicut rediit columba ad Noe diluviò cessante, olive virentis ramum ore præferens; sic rediit columbinus, gratusque, homo ad CHRISTUM; peccatorum inundatione cessante, gratiarum laudes gratò ore proferens. Non rediit corvus ingratus. Gen. 8. 7. Barradius D. 14. Pent. t. 3. lib. 1. c. 7.

Uranus